

Tecnología i innovación digital per a la igualtat de gènere.

Coneixem al llarg de la història períodes de temps que han suposat grans canvis i innovacions per a la societat, marcant el curs de la humanitat fins al que coneixem avui dia. Aquests canvis, malgrat haver transformat la forma en què ens relacionem (per exemple: donant pas a noves maneres de treballar i nous llocs de treball, a noves maneres de viatjar i traslladar-se, noves maneres de comunicar-se, etc.) han continuat arrossegant problemàtiques habituals a més de portar-ne de noves. Avui dia ens trobem en l'era digital, on la tecnologia ha envaït les nostres vides fins a tal punt que depenem d'ella en la nostra quotidianitat. Aquesta nova etapa ha portat amb si noves problemàtiques com la discriminació i violència en les xarxes socials, la falsificació d'identitats o el frau via internet. No obstant això, s'enfronta a més a una problemàtica usual com és la desigualtat de gènere. Arran del naixement de les xarxes i la tecnologia, la bretxa de gènere que existeix en la nostra societat des de temps llunyans s'està reflectint també en aquesta

nova realitat. L'accés per a les dones i nenes a productes tecnològics i digitals és menor que el dels homes i es fomenta més la participació masculina en els estudis i treballs informàtics que la participació femenina. Així mateix, l'accés a Internet i les xarxes socials ha propiciat elements com la discriminació, la violència i els discursos d'odi. Això és perquè, malgrat els filtres que utilitzen les grans empreses i usuàries d'Internet respecte al contingut que es pot compartir, existeix una manca de filtre general que reguli quin altre contingut apareix (més violent, discriminatori o d'índole negativa, per exemple). El mateix Secretari General va declarar que "les plataformes de les xarxes socials fan servir algorismes que amplifiquen les idees tòxiques i canalitzen les opinions extremistes cap al corrent dominant (...) i els anunciants financen aquest model de negoci"¹.

---

¹ Naciones Unidas. 2023. Departamento de Asuntos Económicos y Sociales. <https://www.un.org/es/desa/guterres-marca-siete-prioridades-para-detener-las-aguijas-en-el-reloj-del-apocalipsis>

Segons la UIT (Unió Internacional de Telecomunicacions), la bretxa digital de gènere és del 12,5%, sent el percentatge d'accés a les tecnologies major en el cas dels homes (55%) que en el de les dones (48%)² en l'àmbit mundial. Això, a més, en països en via de desenvolupament és més notable a causa de la interseccionalitat d'elements que, com la pobresa, falta de recursos o el context social i familiar, tenen un efecte directe en la matèria i conseqüentment afecta en major proporció a les dones i nenes (només un 15% de dones en països menys desenvolupats van fer ús d'internet en 2019 comparat amb el 86% de dones en països més desenvolupats). A això se li afegeix

que, no es tracta solament d'una qüestió d'accés a la tecnologia sinó també de la representació que tenen les dones en aquest sector (que no és molta) i que evidencia el domini masculí. "Els estudis que tracten d'explicar aquesta persistent infrarepresentació de les dones en l'àmbit formatiu i també professional de les TIC coincideixen a apuntar que les tecnologies estan socialment i culturalment definides com a masculines i les competències tecnològiques són enteses com a competències pròpies del gènere masculí (Hayes, 2008; Jenson i de Castell, 2010; Kekelis, 2005)³". Aquestes dificultats que han sorgit arran de la innovació digital i la tecnologia només continuen

2 Unión Internacional de Telecomunicaciones. 2023. Reducción de la brecha de género. <https://www.itu.int/es/mediacentre/backgrounders/Pages/bridging-the-gender-divide.aspx>

3 Gil-Juárez, Adriana; Feliu, Joel y Vitores, Anna (2012). Género y TIC: en torno a la brecha digital de género. Athenea Digital, 12(3), 3-9.

Disponible en <http://psicologiasocial.uab.es/athenea/index.php/atheneaDigital/articloe/view/Gil>

evidenciant l'arrelada desigualtat de gènere que continua vigent i el camí que hem de continuar traçant amb la condició d'aconseguir erradicar-la. Arran dels reptes presentats anteriorment en aquest camp, considero oportú també esmentar transformacions feministes que estan assolint avanços en la matèria i, finalment, les tasques que encara fa falta reforçar amb la condició d'aconseguir una etapa digital igualitària i justa. D'una banda, les anàlisis de gènere al voltant de la concepció de la tecnologia i la ciència han anat transformant el sector exposant les estructures normatives entorn de les quals s'estava construint i les conseqüències que té això en les dones i nenes. Un exemple seria el de Verónica Sanz en el seu treball "Gènere en el contingut de la tecnologia: exemples en el disseny de programari"⁴, en el qual exposa com alguns dissenys de programari estan suposadament creats per a tothom, però demostren clarament que l'usuari al qual va dirigit és l'home. També exposa que a través d'elements d'utilització de programari destinat a usuàries, es pot comprovar com es donen per descomptades mancances en unes certes habilitats o característiques per a les dones i, per tant, s'eliminen de les opcions. D'altra banda, l'ús de les xarxes socials per part de les dones ha reforçat la veu activa i la denúncia de situacions injustes i ha

aconseguit connectar a escala mundial notícies i moviments de canvi com per exemple el #MeToo, on es va denunciar a través de les xarxes totes aquelles dones que havien sofert abusos (convertint-se en un moviment global).

Per a finalitzar volem puntualitzar que, tot i que és notable la reducció de la bretxa digital (sobretot en països desenvolupats) i l'avanç cap a la millora, queda molta feina per fer per a obtenir que tothom tingui accés a Internet i pugui beneficiar-se dels seus serveis sense importar el gènere. Aquest març de 2023 serà el 67è període de sessions de la Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona i els principals temes que s'abordaran són primer, la innovació digital, la tecnologia i l'educació en l'era digital per a assolir la igualtat entre gèneres i l'apoderament de la dona i segon, els reptes i oportunitats a aconseguir la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones i nenes rurals (abordant també en alguns punts com la tecnologia i l'accés a ella és un factor important per al canvi). Si volem aconseguir l'Agenda del Desenvolupament Sostenible 2030 i recuperant l'informe del Secretari General previ a l'esdeveniment, és crucial continuar incidint en la inclusió de les dones i nenes en l'ús de les tecnologies així com utilitzar-les per a fomentar la seva capacitat i eliminar la infrarepresentació que hi ha de les dones i nenes en aquest sector.

---

4 Sanz, V. [Verónica] 2016. Género en el contenido de la tecnología: ejemplos en el diseño de software. *Revista CTS*, nº 31, vol. 11, pág. 93-118. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5736263>

També, és rellevant reparar les dificultats ja causades per la tecnologia i la digitalització (com la violència de gènere) i adoptar un enfocament interseccional a l'hora d'elaborar noves polítiques i estructures de funcionament amb la condició de prevenir més problemàtiques. Aquesta nova era digital és innovadora i pot ser de gran utilitat i

aportar molts beneficis mundialment per a la població si s'usa d'una manera responsable i amb finalitats igualitàries i justes.

Sara Pacini Babot

Drets Humans, democràcia i globalització.

Universitat Oberta de Catalunya.

Referències bibliogràfiques

1. Naciones Unidas. 2023. Departament d'Assumptes Econòmics i Socials. <https://www.un.org/es/desa/guterres-marca-siete-prioridades-para-detener-las-agujas-en-el-reloj-del-apocalipsis>
2. Unión Internacional de Telecomunicaciones. 2023. Reducció de la bretxa de gènere. <https://www.itu.int/es/mediacentre/backgrounders/Pages/bridging-the-gender-divide.aspx>
3. Gil-Juárez, Adriana; Feliu, Joel y Vitores, Anna (2012). Género y TIC: en torno a la brecha digital de género. *Athenea Digital*, 12(3), 3-9. Disponible en <http://psicologiasocial.uab.es/athenea/index.php/atheneaDigital/article/view/Gil>
4. Sanz, V. [Verónica] 2016. Género en el contenido de la tecnología: ejemplos en el diseño de software. *Revista CTS*, nº 31, vol. 11, pág. 93-118. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5736263>
5. UN Women. 2023. Comisión on the Status of Women. CSW67. <https://www.unwomen.org/en/csw/csw67-2023>
6. Naciones Unidas. Consejo Económico y Social 2023. Comisión de la Condición Jurídica y Social de la Mujer. 67º período de sesiones. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/771/60/PDF/N2277160.pdf?OpenElement>
7. González, M. [Marta]. Fernández Jimeno, N. [Natalia]. 2016. Ciencia, tecnología y género. Enfoques y problemas actuales. *Revista Iberoamericana de Ciencia, Tecnología y Sociedad - CTS*, vol. 11, núm. 31, pp. 51-60. <https://www.redalyc.org/journal/924/92443623003/html/>
8. Unión Internacional de Telecomunicaciones. 2023. Comunicado de prensa. <https://www.itu.int/es/mediacentre/Pages/PR-2021-11-29-FactsFigures.aspx>

9. Sáinz, M. [Milagros], Arroyo, L. [Lidia], Castaño, C. [Cecilia]. 2020. Mujeres y digitalización. De la brecha a los algoritmos. Catálogo de Publicaciones de la Administración General del Estado. Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital. https://www.inmujeres.gob.es/disenov/novedades/M_MUJERES_Y_DIGITALIZACION_DE_LAS_BRECHAS_A_LOS_ALGORITMOS_04.pdf

Publicat per:

**Asociación para las
Naciones Unidas
en España**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Igualtat
i Feminismes**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors.